

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№6

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 1390 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-iyunda ruxsat etildi.

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Luis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayeich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni shakllantirishda xitoy va rossiya investitsiyalarining qiyosiy tahlili.....	20
Malikov Numonjon Kamalovich	
Raqamli texnologiyalarning makroiqtisodiy barqarorlikka ta'siri	26
Sherzod Rajabov, Istora Abdusalomova	
Reducing inequality through human capital development: a comparative analysis of policies in the european union and uzbekistan	30
Ilxomjonov Jaxongir Alisher o'g'li	
Hududiy raqamli infratuzilmaning xizmat ko'rsatish sektoriga ta'siri: samarqand viloyati misolida	39
Musinov Dilshod Sultanovich	
Ways to improve quality in hotels through digital technologies	44
N.A. Rakhmonova	
Проблемы и пути внедрения механизма налогового стимулирования центров инновационного роста нового узбекистана.....	48
Умаров Б. С.	
Влияние протекционистской политики на инвестиционные стратегии промышленных предприятий.....	55
Ёдгоров Сардорбек Самадович	
Fiskal siyosat tahlili: aholi bandligi; aholi daromadlari; soliqqa tortish.....	61
Isroilov Boxodir Ibragimovich, Navruzova Farog'at Abdihamid qizi	
Problems in entrepreneurial potential development: a comprehensive analysis of contemporary barriers and challenges	67
Baxtiyor Xabibullayev Abdulvoxid o'g'li	
Tijorat banklarida aholi omonatlarining jozibadorligini oshirishning metodologik asoslari va amaliy yo'nalishlari	73
Xakimov Zoxid Norbo'tayevich	
To'lov aylanmasining mohiyatini aniqlashda to'lov va to'lov oqimlarining roli.....	78
I.F.Sayfiddinov	
Moliyaviy inklyuzivlikni ta'minlovchi samarali soliq siyosati.....	83
Artikov Ne'matulla Abdusalamovich	
Youth, digital finance, and the gig economy in uzbekistan	86
Akmal Boymurodov	
Aktsiyadorlik jamiyatlari korporativ boshqaruvda qaror qabul qilishda raqamli texnologiyalardan foydalanish masalalari	91
Xabibullaeva Shirinxon Tohir qizi	
В условиях трансформации обеспечение развитие образования и нуки в сфере подготовки управленческих кадров	98
Суюнов Дилмурод Холмурадович	
Ипотечное кредитование как инструмент социальной политики в узбекистане	104
Базарова Нигора Равшановна	
Kichik biznes subyektlari tomonidan hudud aholisi bandligini ta'minlashning ijtimoiy va iqtisodiy natijalari.....	110
Ergasheva Nigora Abdigapparovna	
Kichik korxonalar istiqbolli hududlarda sanoat ishlab chiqarish holati dinamikasi.....	114
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li	
Banklarning aktivlarini daromadliligini oshirish yo'llari	118
Elbusinova Umida Khamidullaevna	

Ekologik omillar o'zgarishining dehqon xo'jaliklari yalpi hosiliga ta'siri	123
Otamurodova Dildora Abdukrimovna	
O'zbekiston tijorat banklarining yashil iqtisodiyotdagi o'rni	128
Eshev Furqat A'zamovich, Ibragimova Feruza Axtamovna, Jumanazarova Malika Baxtiyorovna, Raxmatova Mohina Dilmurod qizi	
Использование интеллектуальных технологий в процессе обслуживания клиентов банка	132
Хашимова Дилёра Пахритдиновна	
Innovatsion faoliyatning moliyaviy rag'batlantirish va boshqaruv samaradorligini belgilovchi omil va jihatlari.....	138
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
Import tovarlari bo'yicha aksiz solig'ini undirishning nazariy asoslari.....	143
Abdurasulov Murodjon Bahrom o'g'li	
Роль цифровых валют центральных банков в модернизации платёжной инфраструктуры: мировой опыт и перспективы Узбекистана	150
Срожиддинова З.Х., Тухтасинова Д.Н.	
Tijorat banklarida chakana to'lov tizimlarini nazariy asosi.....	155
Sultonov Davronjon Rustam o'g'li	
Tikuv-trikotaj korxonalarida raqobatbardoshlikni oshirishda strategik menejmentning roli	161
Mamatraimov Islom Mamanazarovich	
Ta'lim, ekologiya va raqamlashtirish sohalarida bolalar va o'smirlar turizmini integratsiyalash: xalqaro tajribalar va O'zbekiston.....	170
Islomova Dilrabo Salomovna	
Iqtisodiy masalalarni matritsalar nazariyasi asosida modellashtirish va python dasturlash tilida yechish.....	175
Tojiyev Ilhom Ibraimovich, To'rayeva Feruza Dilmurodovna, Namozova Barchinoy G'ayrat qizi, Baxronova Zuhra Otaniyoz qizi	
Pul bozori barqarorligini ta'minlashda tijorat banklarida likvidlikni boshqarish samaradorligi	188
Sattorova Nasiba G'aniyoz qizi	
The role of digitalization of healthcare in the implementation of the safe city project	192
Akbarjon Iminov	
Аутоиммунные поражения центральной нервной системы, возникающие после стрептококковой инфекции	198
Умарова Саодат Сулаймоновна, Нормакматов Бахтиёр Ботиралиевич	
Iqtisodiyotiga yo'naltirilgan investiyalar tahlili.....	204
Namozov Olim Botirovich	
Creating a favorable climate for investment in agriculture	209
U.I.Djumaniyazov, B.J.Mirzaev	
Davlat ishtirokidagi korxonalarni korporativ boshqaruvni xalqaro standartlari asosida takomillashtirish	214
F.Djalilov	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy su'gurt qilish xarajatlarini hisobi.....	222
Kuliboyev Azamat Shonazarovich	
O'zbekistonda bank operatsion xarajatlari buxgalteriya hisobi.....	227
Qurbonova Sitara Vahobjon qizi	
O'zbekistonda kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini rivojlantirishning strategik yo'nalishlari.....	233
Musayev Ozodjon Shavkat o'g'li	
Пути обеспечения стабильного экономического роста в условиях перехода к зелёной экономике, совершенствования государственной экономической политики и повышения эффективности внедрения принципов цикличной экономики.....	237
Худайбергенова Адалат Негматуллаевна, Убайдуллаев Сирожиддин Жамшидович, Файзиёва Хаида	

Кудратовна, Эшбоев Миржалол Бахромович	
O'zbekiston sanoatining iqtisodiy holatini baholash	241
Mamanazarov Oybek Shomurodovich	
Maktabgacha ta'limda tayanch kompetensiyalarni shakllantirishda matematika va savod asoslarining didaktik yechimlari.....	247
Mingboyeva Guldorxon Maxmudovna	
Soliq tizimida soliq riskini baholash uslubiyoti.....	252
Nasimov Ravshanjon Azimovich	
Budjetni rejalashtirish tizimida jismoniy shaxslar daromadlari bo'yicha prognozlashni takomillashtirishning metodologik asoslari	260
Babaev Shavkat Bayramovich	
Понятие и сущность денежного потока в системе финансового управления.....	267
Машарипова Шахло Адамбаевна	
Yashil mehmonxonalarda strategik tahlil metodologiyasi	274
Rasulova Nigora Yusupovna	
Цифровая трансформация: новые возможности и современные тенденции в управлении бизнесом и инвестициями.....	279
Баратова Динора Алишеровна	
Mehmonxonalarda xizmat ko'rsatishning sifati va samaradorligini baholash.....	283
Ikromov Akbar Farxod o'g'li	
Модель внедрения open banking в Узбекистане: предложение на основе международного опыта и локальных особенностей.....	288
Камалов Шухрат Камалович, Аскарова Дилором Хожимуратовна, Баходиров Жасурбек Олёрбек ўғли, Маликов Шохрух Шокирович, Тенгелова Фарангиз Мажид кизи	
O'zbekistonda islom moliyasini joriy qilishning yo'llari	295
Ashurbayev Farrux Alisher o'g'li , Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
AQSH tajribasiga ko'ra eksportni iqtisodiy o'sishga tasiri	299
D.E.Qarshiev	
Iqtisodiyotni tartibga solish orqali aholi farovonligini oshirishning ahamiyati	304
Berdibekov A.	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirish va aholi moliyaviy savodxonligini oshirishda inklyuziv molianing ahamiyati.....	308
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Problems of the financial mechanism influence for stable and inertial development of enterprises.....	313
Zaynalov Jakhongir Rasulovich, Alieva Susanna	
Tibbiyot turizmni rivojlantirish va uning salohiyatini iqtisodiy baholashning ilmiy va uslubiy asoslari	317
Vofaxojayeva Dilafruz Marufovna	
Turistik destinatsiyalar va raqamli marketing texnologiyalari orqali turizm barqarorligini transformatsiya qilish	322
Nurmuhammadxon Oppoqxonov	
Kichik va o'rta biznes moliyaviy barqarorligining kambag'allikni kamaytirishdagi ahamiyati.....	327
Djamalov Xasan Numanjanovich	
Qoraqalpog'iston respublikasida turizmni rivojlantirishning tashkiliy va iqtisodiy salohiyatini baholash.....	335
Xoshimov Baxrom Baxadirovich	
O'zbekiston turizm sektorida tog' turizmining ulushi.....	343
Alimov Abduvakil Komil o'g'li	
O'zbekiston respublikasida investitsiya faoliyatini moliyaviy boshqarish va bunda xorij tajribasi.....	348
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	

Tadbirkorlik faoliyatini samarali boshqarishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning holati.....	354
Sattarov Xayrulla Fayzullayevich	
Tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalarni rivojlantirish strategiyasini tanlash va asoslash	358
Shakirova Madinaxon Gafurdjanovna	
O'zbekistonning xalqaro valyuta-moliya tashkilotlari bilan o'zaro hamkorlik aloqalarini mustahkamlash yo'nalishlari.....	362
Gulmurodova Marjona Olimjon qizi, Turg'unova Zohida Shavkat qizi, Umida Yuldasheva	
Jismoniy shaxslarning daromadlarini soliqqa tortish tartibini takomillashtirish.....	367
Bobomurotova Manzura Panji qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlari va qimmatli qog'ozlar bozori o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlar	372
Berdaliyev Javohir Jahongir o'g'li	
Farg'ona viloyati mahallalarida tadbirkorlikni va hunarmadchilikni rivojlanishi holati tahlili	379
Tuxtasinov Zafarjon Odiljonovich	
Проблемы охраны окружающей среды и формирования «зеленой экономики»	389
Ёдгорова Мухайё Шухратовна, Иминова Наргиза Акрамовна	
The evolution of passenger transport in uzbekistan and its impact on economic growth.....	392
Naubetova Ziyada Niyet kizi	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy sug'urta qilish xarajatlarining hisobi.....	397
Kuliboev Azamat Shonazarovich	
Jahon sug'urta amaliyotining O'zbekiston sug'urta bozorining rivojlanishiga ta'siri	402
Kuvatova Dinara Anvarovna	
Milliy iqtisodiyotda xorijiy investitsiyalarning ahamiyati va ta'sir mexanizmlari	406
Abdullayev Zoxid Xolxo'jayevich	
Xaridorlar bilan hisob-kitoblar auditida moliyaviy tahlil usullarini qo'llash xususiyatlari.....	411
Saginbaev Sultanbek Turdibay o'g'li, Sultamuratov Qallibek	
The function and value of commercial banks in fostering capital market growth	416
Isakov Janabay Yakipbaevich	
Raqamli texnologiyalarning korxonalar risk boshqaruvidagi rolini swot tahlili orqali tadqiq etishning ahamiyati	427
Tojimatov Izzatbek Ikromali o'g'li	
The state and development trends of business process auditing in joint-stock companies in uzbekistan.....	439
Utegenova Sarbinaz Turdimuratovna	
Mamlakatimizda amaldagi budjetlararo munosabatlarning tartibi hisobi, hamda uning ahamiyati	444
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li, Saydullayeva Zeboxon Shukrilla qizi	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni boshqarishni takomillashtirish	462
Xaydarova E'zoza Shukurullayevna, Li Zin Bo	
Barqaror rivojlanish va yashil iqtisodiyotning mamlakatimizda so'nggi yillardagi oshib borayotgan ahamiyati	467
Bahodirova Mohigul	
Conceptual framework for boosting the financial and economic performance of investment projects in industrial enterprises.....	472
Sarriev Kahraman Ramatullaevich	
Bandlik va ayollar tadbirkorligi	477
Ibodullayeva M.S.	
Mamlakatimiz yalpi ichki mahsulotini ekonometrik prognozlash.....	482
A'zamov Musurmon Axmadovich, Islomov Javohir	

Eksport siyosatini tadbirkorlik faoliyati rivojlanishiga ta'siri	488
Suvonov Ibrohim Izbosarovich, Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
Aholini ish bilan ta'minlashda qishloq aholisini mehnat salohiyatidan foydalanish.....	492
Noiba Qodirova Maxmud qizi	
Yashirin iqtisodiyotni kamaytirishda rasmiy bandlik va moliyaviy munosabatlarni rivojlantirish	497
Xalimbetov Farxad Bagibekovich, Reyimberdiyev Baburbek Adilbek o'g'li	
Analysis of touristic potential and capacity of ecotourism sites	501
Abdurakhmanova Akida Faizulla kizi	
Xorijiy investitsiya ishtirokidagi korxonalarni moliyalashtirishni takomillashtirish.....	509
Salohiddinov Jaloliddin	
Infratuzilma va bozor infratuzilmasi tushunchalarining nazariy tavsifi	516
G'aniyev Botir Baxtiyorovich	
O'zbekiston va xorijiy davlatlarda aksiyadorlik jamiyatlarining qimmatli qog'ozlar orqali kapital yig'ish strategiyalari	520
Dilnozaxon Muxitdinova	
Iqtisodiy inqiroz paytida korxonalarda likvidlikni boshqarish strategiyalari	527
Abdusalomova Nodira Bakhodirovna, Jabborova Sevinch Xusanovna	
O'zbekistonda islomiy mikromoliyaviy xizmatlar orqali ish bilan bandlikni oshirish istiqbollari	532
Mamatkulov Humoyun Bobir-ugli	
Textile enterprises and changing market conditions: integration of demand analysis, trend forecasting and strategic assortment management	536
Ikramova Nodira Burkhon kizi	
Aksiyadorlik korxonalari boshqaruv tizimida korporativ madaniyatni takomillashtirish	540
Umarkhodjaeva Muyassarhon Ganievna, Omanova Nargiza Rustam qizi	
Moliyaviy faoliyat natijalari hisobi va auditini takomillashtirish.....	548
Po'latov Xudoyberdi Uktamovich, Abduxoliqov Isomiddin Ikrom o'g'li	
Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda iqtisodiyotning real sektori korxonalariga kreditlar bo'yicha foiz stavkalariga ta'sir ko'rsatishda markaziy banklarning qayta moliyalash stavkalarining rolini tahlil qilish	553
Jabbarov Eliboy, Abdullayeva Charos Abdullo qizi	
O'zbekistonda qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlashda innovatsiyalarning roli va iqtisodiy samaradorligi	558
Raximov Baxromjon Ibroximovich, Solohiddinov Nuriddin Sirojiddin o'g'li	
Sirkulyar iqtisodiyotni rivojlantirish orqali chiqindilarni boshqarish muammosini bartaraf etish yo'llari	563
Narzullayev Elmurod Shuxrat o'g'li, Hamrokulov Ulug'bek Abdurahmatovich	
Korxonani samarali boshqarishni ta'minlash strategiyalari	567
D.Mutalova	
Masofaviy ta'lim platformalarining qiyosiy tahlili va funksional xususiyatlari.....	571
Nabieva Nilufar Nabi qizi	
Raqamli iqtisodiyotning jamiyat hayotiga ta'siri.....	577
Aripova Ziyoda Xayrullayevna, Nurmuxamedova Tursunoy Usmonovna	
Transportda turistik xizmatlarni boshqarish mexanizmini takomillashtirish.....	581
Tuychiyev Anvarjon Muxtorjonovich	
Ipak yo'lining tarixiy madaniy merosi va hunarmandchiligi: dolzarb muammolar va tadqiqot istiqbollari	584
Xushnazarova Maxzuna Gulamdjanovna	
Eksport faoliyatini rag'batlantirishda institutsional va moliyaviy mexanizmlarning roli.....	589
Umarkulov Kodirjon Maxamadinovich	

Elektron pul evolyutsiyasi.....	595
Marpatov Mavlonxon Dadashevich	
Yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonida sanoat korxonalarining roli.....	600
Nasullayeva Yoqutoy Nasim qizi	
O'zbekistonda turizm marketingi va raqobatbardoshligini oshirish	606
Ikramova Nasiba Axmadovna	
Kambag'allikni qisqartirishning zamonaviy yo'nalishlari.....	610
Mirzayev Qulmamat Jonuzoqovich, Shodiyev Fazliddin Qalandar o'g'li	
Jamiyatda imkoniyati cheklanganlarning bandligini ta'minlashning ijtimoiy-iqtisodiy asoslari.....	615
Tilavova Munisa Maxmudovna	
Moliyaviy matematika vositalarining O'zbekiston kredit tizimidagi qo'llanilishi.....	620
Shamsiyeva Nigora Rafiq qizi	
Ecological sustainability in tourism: regional practices and global reflections.....	626
Sayyora Safaeva	
Quyi amudaryo mintaqasida turli darajadagi destinasiyalararo ixtisoslashgan klasterlarni shakllantirish asoslari va ularning o'ziga xos jihatlari.....	631
Doschanov Tangirbergen, Ollanazarov Bekmurod Davlatmurotovich	
Fine dining restoranlarida marketing strategiyalarining shakllanishi va mijoz jalb qilishda ularning ahamiyati.....	641
Jumaniyazova Sarvinov Mansur qizi	
Soliq to'lovchilarning majburiyatlari bajarilishini kontseptual asoslari va shartlari asoslari xususida.....	644
Abdusherozov Abdullo Baxtiyorovich	
Davlat sektoridagi tashkilotlarda smetalar tuzish tartibi	651
Abdulaziz Norquchqorov Ziyadullayevich	
Качественное развитие рынка труда узбекистана.....	657
Мамадалиева Хафиза Холдаровна	
Kichik biznes subyektlarining aholi bandligini ta'minlash orqali kambag'allik darajasini pasaytirishdagi o'rni.....	664
Maxamadaliyev Boburbek Baxodir o'g'li	
Устойчивое развитие esg-менеджмента: от тренда к фундаментальной стратегии выживания и процветания.....	670
Собирова Нилуфар Бекпулат кизи	
Sirdaryo viloyatida investitsion faollikni oshirishda davlat va xususiy sektor hamkorligi	676
Mamatqulova Muxlisa Komiljon qizi	
Qurilish loyihalarini moliyalashtirishning milliy va xalqaro tajribasi	681
Yashin Iboyev	
Xizmatlar sohasida innovatsion muhitni yaratishning dolzarb masalalari.....	687
Kamoliddin Mamatqulovich Ibodov, Jamshid Abduxaliqovich Xolboyev	
Sanoat korxonalarining raqobatbardoshligini boshqarishda tovar aylanmasi tahlili.....	692
Jumayeva Gulrux Jo'raqulovna	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda innovatsion faoliyatning moliyaviy va boshqaruv hisobini takomillashtirish masalalari	698
Xushvaqtova Nozanin Nurbek qizi	
Effect of processing on nutrients in tomato products.....	706
Ergasheva Muhabbat Komil kizi	
Asosiy vositalarni davomiy (uzluksiz) baholash.....	710
Kuziev Islom Nematovich, Raxmonov Xurshidbek Shavkat o'g'li	
Sun'iy intellekt: Markaziy banklarni qanday o'zgartirmoqda?	715
Shahboz Qozoqov Ortiqbaevich	

Kichik biznes subyektlarida tashkil etilgan baliqchilikka ixtisoslashgan xo'jaliklarning mamlakat oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashdagi o'rni.....	720
Vazirov Azamat Yoqubjonovich	
Korxonalarining marketing faoliyatini strategik rivojlantirish yo'nalishlari.....	725
Isokboeva Zilola Rustam qizi	
К целям повестки 2030: анализ экономических индикаторов узбекистана	728
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
Современное состояние исследований в области использования цифровых технологий в инвестиционной деятельности	734
Ирмухамедова М.Д.	
Tijorat banklarining raqamli transformatsiyasi jarayoni, uning imkoniyatlari va xavf-xatarlarini tahlil qilish.....	741
Eshqobilov Ahmat Jovliyevich	
Aholi sonining o'sishi va iqtisodiy infratuzilmaga yuklanish: hududiy tahlil	745
To'rayev Nurbek Baykulovich	
O'zbekistonda oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash va boshqarishning hududiy rivojlantirish strategiyasi	751
Nuraliev Temurjon Erkinjon o'g'li	
O'zbekistonning zamonaviy korxona va tashkilotlarda boshqaruv masalalari	756
Ahtamova Mohigul Erkinovna	
Davlat tashkilotlarida ichki audit tuzilmalarini tashkil etishni rivojlantirish	761
Nasimov Fazliddin Sirojevich	
Yashil moliyalashtirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining roli: imkoniyatlar va xavflar tahlili	765
Isoqulova Munisxon Abdurasul qizi	
Критерии экологичности бренда: как измерить «зеленый» имидж?	769
Носирова Чарос	
Qishloq xo'jaligini innovatsion texnologiyalar asosida boshqarish	775
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
«O'ztransgaz» AJ faoliyatini 2024–2027 yillarga prognozlashtirishda ekonometrik modellar asosida tahlil	784
Sindorov Davlatbek Abdumajid o'g'li, Murodov Sardor Nurali o'g'li	
Favqulodda vaziyatlarning oldini olishga qaratilgan tibbiy profilaktik ishlar.....	791
Mahmudov Otamurod Hoshimovich, Murtazova Sh.N.	
Xizmat ko'rsatish sohasida elektron tijoratni rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar tahlili.....	795
Maxmudov Lazizbek Ubaydullo o'g'li	
O'zbekiston chakana savdosi tizimi va uning rivojlanishi.....	806
Yaqubov Azizbek G'anibekovich	
Milliy iqtisodiyotni tartibga solishda davlatning o'rni va maqsadi	812
Amonov Mehriddin Oromiddinovich	
Investitsion faoliyatni amalga oshirishning xorij tajribasi va mamlakatimizda foydalanish istiqbollari.....	816
O'tamurodova Surayyo Shokirjon qizi	
Uy-joy fondini boshqarish samaradorligini oshirishda zamonaviy sifat menejmenti tizimining o'rni.....	822
Asadullina Nailya Ramilevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
Значение искусственного интеллекта в области педагогики на основе мультимедийных приложений	829
Бегалиев Файзали Умаралиевич	
Sog'lomlashtirish turizmida ekologik va ijtimoiy ta'sirlarning sintezi	832
Naimov Saidjon Yusup o'g'li	

Kasbiy ta'lim tashkilotlarida o'quvchilarni raqamli kompetensiyasini baholashning metodologik asoslari.....	835
Maxkamova Zuxra Tursunpulotovna	
Обзор по теме Современные системы управления возбуждение синхронных машин и перспективы их развития (Формирования законов управления).....	841
Алиев Абдор Мураткулович	
O'zbekistonda turizm va servis sohasida davlat- xususiy sheriklik mexanizmidan foydalanish istiqbollari.....	846
Mamayusupova Dilovarxon Begmatovna	
Tijorat banklarida operatsion risklarini baholash va boshqarish tizimini tashkil qilish	850
Jaxongir Rabbimov	
Tomorqa xo'jaliklari faoliyatini tahlil qilishda statistik modellar va metodlardan foydalanish yo'nalishlari.....	855
Turobov Sherzod Alisherovich	
Совершенствование порядка расчёта и взимания НДС в узбекистане: аналитический подход.....	860
Бисенбаев Шарьяр Куанишбай ули	
Mintaqaviy iqtisodiyotda inson kapitalini raqamli transformatsiyalash masalalari.....	864
Yusubboeva Dinora Quadrat qizi	
Sirdaryo viloyatining turizm imkoniyatlari va o'ziga xos turizm resurslari.....	875
Tursunova Gulmira Rabbonovna	
Samarqand viloyatida investitsion-innovatsion faollikni oshirish holati va investitsiyalarning tarkibiy xususiyatlari.....	883
Bektemirov Abdumalik Bektemirovich, Axrorov Abbas Aslamjon o'g'li	
Global innovatsion indekslar va o'zbekiston: rivojlanish yo'nalishlari va bosqichlari	889
Bekmurodova Gavhar Adham qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlarida korporativ boshqaruvga raqamli texnologiyalarni joriy qilishning ilmiy-nazariy asoslariga qarashlar	895
Suyunov Dilmurod Xolmuradovich, Xabibullayeva Shirinxon Toxir qizi	
Xalqaro standartlar asosida moliyaviy instrumentlar hisobini va auditini takomillashtirish.....	902
Nuraliyev Behzod Baxtiyor o'g'li	
Внедрение и адаптация исламского банкинга в экономике узбекистана	906
Б.Б.Ахмаджанов, М. С.Шукруллаева, Д.Р.Сафаева	
Kichik biznesning iqtisodiy o'sishni ta'minlashdagi ahamiyatini baholash uslubiyoti.....	911
Ermatov Akmaljon Adxamovich	
"Neyromarketing" asosida o'zbekiston turizm brendi tahlili	916
Narziqulov Elbek Farxod o'g'li	
Xalqaro bozorlarda zamonaviy marketing vositalaridan foydalanish	922
Meliqulov Abdulhalil Norinovich	
Tijorat banklarida muammoli kreditlar va ularning bank aktivlariga ta'siri.....	929
Saidov Bobir Jiyanboy o'g'li, Xolmuradov Musurmon Avlaqulovich	
Сущность и причины международных денежных переводов	936
Гимранова О. Б.	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda uzoq muddatli aktivlarning hisobi va auditini raqamli tvn texnologiyasi asosida takomillashtirish imkoniyatlari.....	941
Rizakulov Abdurauf Abdimutalibovich	
Biologik aktivlarning tushunchasi: iqtisodiy mazmuni va mohiyati.....	948
Ziyayev Dilshodjon Salimjonovich	
Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda iqtisodiy siyosatning roli: zamonaviy yondashuvlar.....	953
Xodjayev Jamshid Abduxakimovich	

Аналитический обзор: Развитие корпоративного управления в государственных корпорациях Узбекистана (2015–2025).....	958
Мамараджабов Фарход Бахтиярович	
O'zbekistonda transport infratuzilmasini rivojlantirish karidorlari	968
Nazriyev Umidjon Baxrillayevich	
Aylanma kapital bilan ishlashda samaradorlikni oshirish: korxona moliya siyosatini takomillashtirish yo'nalishlarida data science yondashuvlari	975
Khoshimov Doniyor, Kungratov Ilmurod Kuzibay o'g'li	
Davlat ulushi mavjud bo'lgan korxonalarda moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda raqamli transformatsiyaning roli	982
Musurmonov Mehroj Murtaza o'g'li	
Iqtisodiyotni raqamlashtirishda tijorat banklariga moliyaviy resurslarni jalb qilish metodologiyasini takomillashtirish	988
Hamrayev Obid Akhatovich	
Tibbiy xizmatlarda raqamli texnologiyalarni joriy etish va uning samaradorlikka ta'siri (xorijiy tajriba).....	993
Usmonova Vasila Botirovna	
Tijorat banklarida muammoli kreditlarni boshqarish amaliyoti tahlili.....	997
Akramova Nargiza Nutfillayevna	
Using integrated marketing communications (IMC) in business management	1002
Ziyayeva M.M.	
Xorijiy mamlakatlarda tibbiyot muassasalarini moliyalashtirish masalalari va ulardan o'zbekistonda foydalanish istiqbollari.....	1006
Jaxongirov Ilindorjon Jahongirjon o'g'li	
Davlat budjetining ijtimoiy sohani rivojlantirishdagi xarajatlarini samarali boshqarish yo'llari.....	1011
Qo'ziyev Shodiyor Qilichboy o'g'li	
Mintaqada xalq hunarmandchiligida klasterlash va ekologik logistika modeli asosida savdo tizimini shakllantirish.....	1015
Norqobilova Feruza Abduhomidovna	
To'g'ri xarajatlar usuli va to'liq yutuvchi xarajatlar usuli tizimlarining afzalliklari va farqli jihatlari amaliy misolda.....	1019
Kholisa Kamoliddinovna Kuldosheva	
Investitsiyalarni innovatsiyalarga yo'naltirish bo'yicha xorij tajribasi	1024
Ayubov Ilyos Ilxomovich	
Важность разработки стратегических программ развития страны.....	1028
Каримова Нуржахон Олим кизи	
Sanoat korxonasining raqamli transformatsiyasini baholash omillari va ko'rsatkichlari.....	1032
Kudaybergenov Azamat Shamuratovich	
Namangan viloyatida ijtimoiy turizm tadbirkorligini maqsadli boshqarish mexanizmi.....	1042
Yunusova Sohiba Abdumamidovna	
Evaluating the capital asset pricing model methodology in uzbekistan companies	1048
Bunyod Usmonov	
Aholini ish bilan bandligining yangi turlari va imkoniyatlari	1055
A.B. Khayitov	
Maktab direktorlarini qo'llab-quvvatlashda asosiy ustun amaliyotlar va o'zbekiston ta'lim tizimida ularni qo'llash imkoniyatlari	1059
Mamura Tadjibayeva	
Sun'iy intellekt asosida matematik masalalarni yechish algoritmlari	1064
Oqnazarov To'liqin Jalilovich, Jo'rayev Mardon	
Global ta'lim makonida milliy tarbiyani rivojlantirish istiqbollari	1071
Sanaqulov Sardor Istamqulovich	

Bank xizmatlari sifati va bank daromadlariga ta'sir etuvchi omil sifatida personal faoliyatining o'rni.....	1075
Abdukaxarova Shoira Abduvahobovna	
Fond bozori raqamli iqtisodiyotda investitsiyalarni shakllantirish manbai sifatida.....	1079
Kamilova Sevara Anvarovna	
O'zbekistonda toza suv va sanitariyaning inson hayoti hamda iqtisodiy farovonlikka ta'siri: BRM-6 doirasida tahlil.....	1085
Xasanova Iroda Azizbek qizi	
Increasing the effectiveness of using marketing communications in the tourism services market.....	1090
Sobirjonov Asrorbek Sobitjon ugli	
Davlat xaridlari sohasini takomillashtirish istiqbollari.....	1095
Bazarov Nazirjon Sobirovich	
Xarajatlarning strategik boshqaruv hisobini xo'jalik yurituvchi subyektlarda takomillashtirish.....	1103
Xayitboeva Laylo Oybekovna	
Davlat moliyaviy nazorati tizimida tashqi audit: rivojlangan mamlakatlar amaliyoti.....	1109
Kuliyev Komil Shuxratovich, A.Astanovulov	
Moliyaviy instrumentlarni hisobga olishda biznes modelning ahamiyati va amaliy yondashuvlar.....	1114
Shanasirova Nodira Abdullayevna	
Tijorat banklarida risklarni boshqarishning ustuvor yo'nalishlari.....	1118
Tursunov Ilxom Toirovich	
Chakana va ulgurji savdo korxonalari faoliyatini rivojlanishiga tasir etuvchi omillarni baholash.....	1124
Yuldasheva Gulmira	
Managing tourism in fragile ecosystems: a case study approach.....	1128
Dilmurod Nasimov, Shahrizoda Sirojiddinova	
Tadbirkorlikni innovatsion-investitsion jihatdan baholash uslublari.....	1134
Fayziyev Shavkat Shaxobidinovich	
Зарубежный опыт развития инновационной деятельности предприятий энергетической отрасли.....	1141
Бегмуллаев Отабек Ирисалиевич	
Leveraging machine learning for big data analytics: a strategic overview.....	1148
Ismaylov Timur Kuanishbaevich, Kurbanbaev Bakhtiyar Bakhtovich, Orazbayev Aqilbay Jenisbay uli	
Ta'lim muassasalarida xarajatlar smetasi ijrosining dastlabki hisobini yuritilishi.....	1152
Isoqulov Fazliddin Shamsiddin o'g'li	
"Yengil sanoat korxonalarini qo'llab-quvvatlash choralari haqida".....	1158
Otaxanova Umida Olim qizi	
Investitsion-qurilish jaryonlarini samarali boshqarishning tashkiliy modellari va ulardan foydalanish usullari.....	1162
Abduvaliyev Bekzod Muxiddin o'g'li	
Qimmatli qog'ozlar bozorining mohiyati bo'yicha nazariy asoslar.....	1169
Alimov Ilxomjon Ikromovich, Ikramov Akmalbek Ilxomjon o'g'li	
Adoption of electric vehicles in logistics: opportunities and challenges in Uzbekistan.....	1175
Oblokulova Parvina	
Qishloq xo'jaligiga investitsiyalarni jalb qilishning xorijiy mezonlari.....	1182
Jurayev Abdug'affor Sofarovich, Nazirova Sayyora Baxtiyorovna	
Raqamli transformatsiya jarayonlarining mehnat bozori konyukturasiga ta'siri.....	1187
Fayzullayev Nurulla Baxromovich, Xudaybergenova Shukurjon Erkinovna	
Milliy iqtisodiyotda internet xizmatlarini rivojlantirishning o'ziga xos yondashuvi.....	1194
Niyozova Shohsanam Nuritdinovna	

Auditorlik xulosalarini shakllantirishda auditorlik dalillariga qo'yiladigan talablar	1199
Qo'shmatov Otaxon Qurbonaliyevich	
Qishloq xo'jaligi sohasini takomillashtirishda investitsion loyihalarning iqtisodiy mohiyati	1203
Israilova Xikoyat Musakulovna	
Kichik biznes faoliyatini rivojlantirishning nazariy-uslubiy asoslari	1207
Dadaboyeva Marguba Mamasoliyevna	
Eko va agro-turizmga raqobatbardosh mahsulotlarni ishlab chiqishning istiqbollari	1212
Nurfayziyeva Mohinur Zayniddinovna	
The importance of the cluster system in the agricultural field	1217
Sherkulov Shokhrux Erkin o'g'li	
Qishloq xo'jaligi sug'urtalash tizimini takomillashtirish yo'llari	1221
Mardonov Mashrab Mansurovich, Muxtorov Abduxolik Abdusalimovich	
Aksiz solig'i amaliyotining genezisi, milliy xususiyatlari, turlari va vazifalarining nazariy jihatlarini	1225
Shodiyev Olimjon Abduraxmonovich	
Iqtisodiyotning real sektor tushunchasi, uning tarkibi va iqtisodiyotdagi ahamiyati	1230
Mahmudov Nurali Komilovich	
Korporativ moliya tizimini rivojlantirishda raqamli moliya vositalari va texnologiyalarning integratsiyasi	1241
Xalbekov Ozodbek Xudoykulovich	
The influence of tour interpretation on perceived heritage values: a comparative analysis of tourists with and without guided interpretation at a heritage destination	1245
Shokhnigorbegim Juraeva	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida aloqa xizmatlarini rivojlantirish va samaradorligini oshirishning metodologik asoslarini takomillashtirish	1252
Xazratov Abror Panjiyevich	
Madaniy meros obyektlari asosida barqaror turizmni rivojlantirish strategiyalari	1257
Abriev Zoirjon	
Пути инновационного развития национальной экономики	1262
Жураев Тошболта Тухтаевич	
Hududlarda turizmni rivojlantirishda to'siqsiz, barqaror turizmni tashkil etish zarurati	1267
Jo'rayeva Nargiza Abduvohidovna	
Application of ifrs in budgetary accounting	1272
G. Djambakieva	
Transport xizmatlari sektorining rivojlanishini statistik tahlili: xorazm viloyati misolida	1276
Raximov Alisher Ibragimovich	
O'zbekistonda 2024-yil davomida yirik soliq to'lovchilarni soliq ma'murchiligi tahlili	1281
Xushatov Nuriddin Maxmatqulovich	
Zamonaviy ta'lim sifatini baholashning nazariy-metodologik asoslari	1288
Rahimova Qutlibika Ergashevna	
Chakana va ulgurji savdo korxonalari faoliyatini rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillarni baholash	1293
Yuldasheva Gulmira	
Zamonaviy axborot tizimlari orqali soliq qarzдорligini undirish mexanizmining takomillashtirish yo'llari	1296
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich	
Hududlarda pillachilikni rivojlantirishning huquqiy asoslari va imkoniyatlari	1303
G'oziyeva Aziza Abdusalomovna	
Korxonaning investitsion jozibadorligi oshirish yo'llari	1313
Axtamova Parizod Oybek qizi	
Raqamli texnologiyalar yordamida inklyuziv ta'lim samaradorligini oshirish yo'llari	1319
Adilova Zulfiya Djavdatovna, Shoev Alim Xalmuratovich	

Yog' – moy sanoati korxonalarida soliqlar hisobi va auditi jarayonlarida tahliliy amallardan foydalanish samaradorligini oshirish.....	1327
A'zamova Aziza Olimjon qizi	
Qurilish materiallari ishlab chiqarish faoliyati iqtisodiy samaradorligini oshirishning xorij tajribasi.....	1334
Umirova Gulmira Shodiboy qizi	
Xalqaro moliya-kredit institutlar bilan hamkorlikning iqtisodiy-huquqiy asoslari	1343
Qosimov Bobur Sobirovich	
Iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda yengil sanoat eksporti diversifikatsiyasining roli va yo'nalishlari.....	1347
Otamurodov Shavkat Nusratillayevich, Eshqulova Nasiba Normo'minovna	
Система раннего предупреждения о снижении финансовой устойчивости предприятия на основе ключевых показателей эффективности (KPI).....	1359
Тажибаева Кизларгул Ажиниязовна	
Tijorat banklarining aktivlari portfelini samaradorligini mustahkamlashda xorijiy mamlakatlar tajribasi.....	1368
Xojiyev Jaxongir Dushabayevich	
Soliq tizimida soliq riskini baholash va boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish uslubiyoti.....	1374
Nasimov Ravshanjon Azimovich	
Sanoat korxonalarining innovatsion boshqaruvi tahlili va uning xususiyatlari	1383
Sarimsaqov Doniyor Xomidovich	

SANOAT KORXONALARINING INNOVATSION BOSHQARUVI TAHLILI VA UNING XUSUSIYATLARI

Sarimsaqov Doniyor Xomidovich

Andijon davlat texnika instituti,
Muhandislik iqtisodiyot va boshqaruv fakulteti
dekani, i.f.f.d. (PhD) dotsent.
E-mail: Asiqtisod@gmail.com.
ORCID ID: 0000-0002-8024-8342

Annotatsiya: Maqolada sanoat korxonalarining innovatsion boshqaruvi tahlili va uning xususiyatlari o'rganilgan. Tahlil etilayotgan davrda innovatsion boshqaruv amaliyotiga ega bo'lgan korxonalar soni 2008-yilda 304 tani tashkil etgan bo'lsa, 2024-yilga kelib ushbu ko'rsatkich bazis davrga nisbatan 4,8 marta ortgan holda 1450 taga yetdi. Shuningdek, korxonalar faoliyatiga joriy qilingan innovatsiyalar soni 5,1 marta ortgan holda, 2024-yilda 3452 tani tashkil etdi. Andijon viloyati bo'yicha ko'rib chiqadigan bo'lsak, innovatsion boshqaruv amaliyotiga ega bo'lgan korxonalar soni 2008-yilda 22 tani tashkil etgan bo'lsa, 2024-yilga kelib ushbu ko'rsatkich bazis davrga nisbatan 4,7 marta ortgan holda 104 taga yetdi. Shuningdek, korxonalar faoliyatiga joriy qilingan innovatsiyalar soni 5,0 marta ortgan holda, 2024-yilda 247 tani tashkil etdi.

Kalit so'zlar: innovatsion boshqaruv, innovatsion rivojlanish, diversifikatsiya, startup, yuqori qo'shilgan qiymat, korxonaning innovatsion rivojlanishi.

Abstract: The article analyzes the innovation management of industrial enterprises and its features. During the analyzed period, the number of enterprises with innovative management practices was 304 in 2008, and by 2024 this figure increased by 4.8 times compared to the base period and reached 1450. Also, the number of innovations introduced into the activities of enterprises increased by 5.1 times, reaching 3452 in 2024. If we consider the Andijan region, the number of enterprises with innovative management methods was 22 in 2008, but by 2024 this figure increased by 4.7 times compared to the base period, reaching 104. Also, the number of innovations introduced into the activities of enterprises increased by 5.0 times, reaching 247 in 2024.

Key words: innovative management, innovative development, diversification, startup, high added value, innovative development of the enterprise.

Аннотация: В статье анализируется инновационный менеджмент промышленных предприятий и его особенности. За анализируемый период количество предприятий с инновационной практикой управления составило в 2008 году 304, а к 2024 году этот показатель увеличился в 4,8 раза по сравнению с базовым периодом и достиг 1450. Также количество внедренных в деятельность предприятий инноваций увеличилось в 5,1 раза, достигнув в 2024 году 3452. Если рассматривать Андижанскую область, то количество предприятий с инновационными методами управления составляло 22 в 2008 году, но к 2024 году этот показатель увеличился в 4,7 раза по сравнению с базовым периодом, достигнув 104. Также количество внедренных в деятельность предприятий инноваций увеличилось в 5,0 раза, достигнув в 2024 году 247.

Ключевые слова: инновационный менеджмент, инновационное развитие, диверсификация, стартап, высокая добавленная стоимость, инновационное развитие предприятия.

KIRISH

So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasida innovatsion loyihalarni amalga oshirishni rag'batlantirish, yirik ishlab chiqarish korxonalari hamda kichik va o'rta biznes subyektlarini innovatsion rivojlanish yo'liga yo'naltirish, shuningdek, startup innovatsion biznes loyihalarni ishlab chiqish va ularning rivojlanishini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashga qaratilgan chora-tadbirlar ustuvor ahamiyat kasb etmoqda. Jumladan, korxonalarda innovatsion boshqaruv samaradorligini oshirish iqtisodiy o'sishni rag'batlantiruvchi omil sifatida e'tirof etilmoqda hamda yangi ish o'rinlarini yaratish va milliy iqtisodiyot barqarorligini ta'minlashning muhim sharti sifatida qaralmoqda.

Shuningdek, tobora rivojlanib borayotgan bozor iqtisodiyoti sharoitida korxonalarining milliy va xalqaro miqyosdagi raqobatbardoshlik ko'rsatkichlarini yaxshilashda ularning iqtisodiy faoliyatini innovatsion yo'nalishda amalga oshirishi muhim talab bo'lib qolmoqda.

Mamlakatimiz iqtisodiyotida sanoat korxonalarining jadal rivojlanishi, ularning tashkiliy tuzilmasining tobora murakkablashib borishi, faoliyat yo'nalishlari va turlari ko'lamining kengayishi natijasida, sanoat korxonalari boshqaruvining funksiyalari ham murakkab tus olmoqda. Bu esa oqilona va samarali boshqaruv qarorlarini qabul qilish jarayonida muayyan muammolar yuzaga kelayotganini ko'rsatmoqda. Shu bilan bir qatorda, sanoat korxonalarida innovatsion boshqaruv samaradorligini oshirish zaruriyati kun tartibiga chiqmoqda.

Xususan, "Yangi O'zbekistonning 2022–2026-yillarda taraqqiyot strategiyasi"da quyidagi ustuvor vazifalar belgilab berilgan: "...milliy iqtisodiyot tarkibida sanoat ulushini oshirish, yuqori texnologiyali sanoat va qayta ishlash tarmoqlarini jadal rivojlantirish, sanoatni yanada modernizatsiya va diversifikatsiya qilish, har bir hududning sanoat salohiyatidan kompleks va samarali foydalanishni ta'minlash, yangi sanoat korxonalari va kichik sanoat zonalarini tashkil qilish."¹

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Sanoat korxonalarining innovatsion boshqaruvini o'rganishda xalqaro va milliy miqyosdagi ko'plab tadqiqotlarda bu jarayonning iqtisodiy samaradorlik, raqobatbardoshlik va barqaror rivojlanishdagi o'rni alohida ta'kidlangan. Xususan, Schumpeter (1934) innovatsiyani iqtisodiy rivojlanishning harakatlantiruvchi kuchi sifatida ko'rsatgan bo'lib, innovatsion faoliyat korxonalarining raqobat ustunligini saqlab qolishidagi asosiy omil sifatida e'tirof etiladi.

Rasulov N.M. (2021) o'z tadqiqotida korporativ tuzilmalarda innovatsion jarayonlarni strategik boshqarish konsepsiyasini ishlab chiqib, boshqaruv qarorlarida innovatsion tashabbuslarning rolini asoslab bergan. Shuningdek, Zayniddinov Sh.N. va Rasulov N.M. (2020) tomonidan yozilgan "Innovatsion menejment" darsligida innovatsion boshqaruvning tizimli yondashuvi, texnologik, marketing va tashkiliy innovatsiyalar integratsiyasi yoritilgan.

O'zbekiston Respublikasining "2019–2021 yillarda Innovatsion rivojlanish strategiyasi"da innovatsion faoliyatni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, ilmiy-texnik salohiyatni kuchaytirish va sanoat korxonalarida innovatsion boshqaruv mexanizmlarini joriy etish ustuvor yo'nalishlar sifatida belgilangan. Bu normativ-huquqiy hujjat

O'zbekistonda sanoat sohasida innovatsion boshqaruvni joriy etish uchun asosiy strategik hujjat hisoblanadi.

The Global Innovation Index (2020) hisobotida esa innovatsion salohiyatni moliyalashtirish, yangi texnologiyalarni joriy etish va inson kapitalini rivojlantirish innovatsion boshqaruv tizimining ajralmas tarkibiy qismi sifatida ko'rib chiqiladi. Mazkur hisobot O'zbekistonning innovatsion faoliyat bo'yicha xalqaro reytinglarda tutgan o'rni va mavjud imkoniyatlarini tahlil qilishda muhim manba bo'lib xizmat qiladi.

Milliy olimlardan Shodieva D. (2020) o'z ilmiy tadqiqotida sanoat tarmoqlari kesimida innovatsion faoliyatni moliyalashtirish va sarmoyaviy samaradorlik masalalarini yoritib, innovatsion boshqaruv samaradorligini oshirish bo'yicha amaliy tavsiyalarni ishlab chiqqan.

Yuqoridagi adabiyotlar sharhi shuni ko'rsatadiki, sanoat korxonalarida innovatsion boshqaruvning muvaffaqiyatli tashkil etilishi uchun strategik yondashuv, institutsional muhit va moliyaviy resurslar muvofiqligini ta'minlash zarur. Shu bilan birga, zamonaviy innovatsion boshqaruv texnologiyalarining joriy etilishi orqali sanoat tarmoqlarining raqobatbardoshligi va barqaror rivojlanishi ta'minlanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda sanoat korxonalarining innovatsion boshqaruvi jarayonlarini chuqur o'rganish, mavjud holatni baholash va asosiy muammolarni aniqlash maqsadida kompleks yondashuv qo'llanildi. Tadqiqotda asosiy

1 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-sonli Farmoni. 28.01.2022 y.

ma'lumotlar manbai sifatida Davlat statistika qo'mitasi, Innovatsion rivojlanish agentligi, O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligining rasmiy hisobotlari, Andijon viloyati bo'yicha investitsion dasturlar statistikasi hamda 2008–2024-yillar davomida to'plangan tarmoq ko'rsatkichlari asos qilib olindi. Shuningdek, ilg'or xorijiy tajriba va zamonaviy ilmiy adabiyotlardan ham keng foydalanildi. Tadqiqotda deskriptiv tahlil, tendensiyalarni aniqlash, hududiy qiyoslash va nisbatlar tahlili kabi statistik usullar qo'llanildi. Jumladan, sanoat korxonalarida innovatsion boshqaruvga oid asosiy ko'rsatkichlar yillik kesimda tahlil qilindi, innovatsion faoliyatning o'sish sur'atlari baholandi, Andijon viloyati ko'rsatkichlari respublika darajasi bilan taqqoslandi, shuningdek, har bir korxona hisobiga to'g'ri kelgan innovatsiyalar soni va innovatsion mahsulot hajmining xarajatlar bilan nisbati aniqlandi. Tadqiqotda Andijon viloyatidagi sanoat korxonalariga oid empirik ma'lumotlar asosida tahlillar olib borildi. Mazkur ma'lumotlar orqali innovatsion boshqaruvning rivojlanish darajasi, moliyalashtirish manbalari va investitsion faoliyat holati o'rganildi. Biroq, tadqiqot davomida ayrim statistik ko'rsatkichlarning to'liq emasligi va vaqt bo'yicha uzluksizligining buzilishi natijasida ayrim holatlarda tahlil imkoniyatlari cheklangan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tahlillar ko'rsatishicha, 2008–2024-yillar mobaynida O'zbekiston milliy iqtisodiyotida xo'jalik yurituvchi subyektlar tomonidan amalga oshirilayotgan innovatsion boshqaruv jarayonlari sezilarli darajada takomillashgan, innovatsion faoliyat bilan shug'ullanuvchi korxonalar soni esa ortgan.

Jumladan, innovatsion boshqaruv amaliyotiga ega bo'lgan korxonalar soni 2008-yilda 304 tani tashkil etgan bo'lsa, 2024-yilga kelib ushbu ko'rsatkich bazaviy davrga nisbatan 4,8 marta ortib, 1450 taga yetgan. Shuningdek, korxonalar faoliyatiga joriy etilgan innovatsiyalar soni ham 5,1 marta oshib, 2024-yilda 3452 tani tashkil etgan.

Andijon viloyati misolida qaraydigan bo'lsak, innovatsion boshqaruv amaliyotiga ega bo'lgan korxonalar soni 2008-yilda 22 tani tashkil etgan bo'lsa, 2024-yilga kelib bu ko'rsatkich 4,7 barobarga ortib, 104 taga yetgan. Xuddi shu davrda viloyatda korxonalar faoliyatiga joriy etilgan innovatsiyalar soni 5,0 marta ko'payib, 2024-yilda 247 taga yetgan. (1-jadval)

1-jadval. O'zbekistonda korxona va tashkilotlarning innovatsion faoliyatining tarkibiy ko'rsatkichlari²

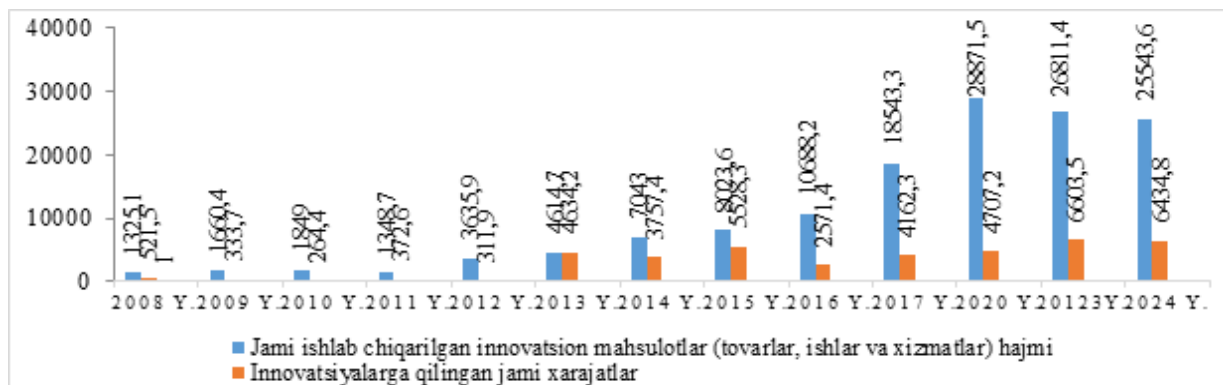
Ko'rsatkichlar nomi/ yillar	2008	2010	2015	2016	2018	2024
Innovatsiyalarni joriy qilgan korxona va tashkilotlari soni, jami	304	149	935	933	1024	1450
Andijon viloyati	21	11	67	66	73	104
Jumladan,						
Texnologik	268	145	894	893	982	1390
Marketing	15	1	14	20	17	25
Tashkiliy	21	3	27	20	25	35
Joriy qilingan jami innovatsiyalar soni	683	500	1819	1906	2558	3452
Andijon viloyat	49	36	130	136	161	247
Jumladan,						
Texnologik	578	462	1737	1816	2482	3303
Marketing	58	32	36	51	42	74
Tashkiliy	47	6	46	39	34	75

Jumladan, korxonalar boshqaruvida texnologik innovatsiyalarni o'z amaliyotiga tatbiq etgan korxonalar soni 5,2 marta ortib, 1 390 tani tashkil etdi. Shu o'rinda ta'kidlash joizki, 2024-yilda jahonda kuzatilgan global "COVID–19" pandemiyasi sharoitida ushbu ko'rsatkich 2023-yilga nisbatan 124 taga kamaygan. Andijon viloyatida esa bu ko'rsatkich 5,0 marta ortib, 104 tani tashkil etgan bo'lsa-da, 2023-yilga nisbatan 9 taga qisqargan. Ushbu holat innovatsiyalarni amaliyotga tatbiq etishga intilgan korxonalar tomonidan ularni moliyalashtirish uchun zarur investitsion resurslarni jalb qila olmasliklari, shuningdek, qat'iy karantin chora-tadbirlari tufayli sanoat korxonalarining ma'lum muddat davomida faoliyat yurita olmaganligi bilan izohlanadi. Shuningdek, korxona boshqaruvi amaliyotida marketing va tashkiliy innovatsion faoliyat mavjud bo'lgan korxonalar soni 1,7 marta oshgan.

² O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan <https://stat.uz/uz/rasmiy-statistika/social-protection-2>

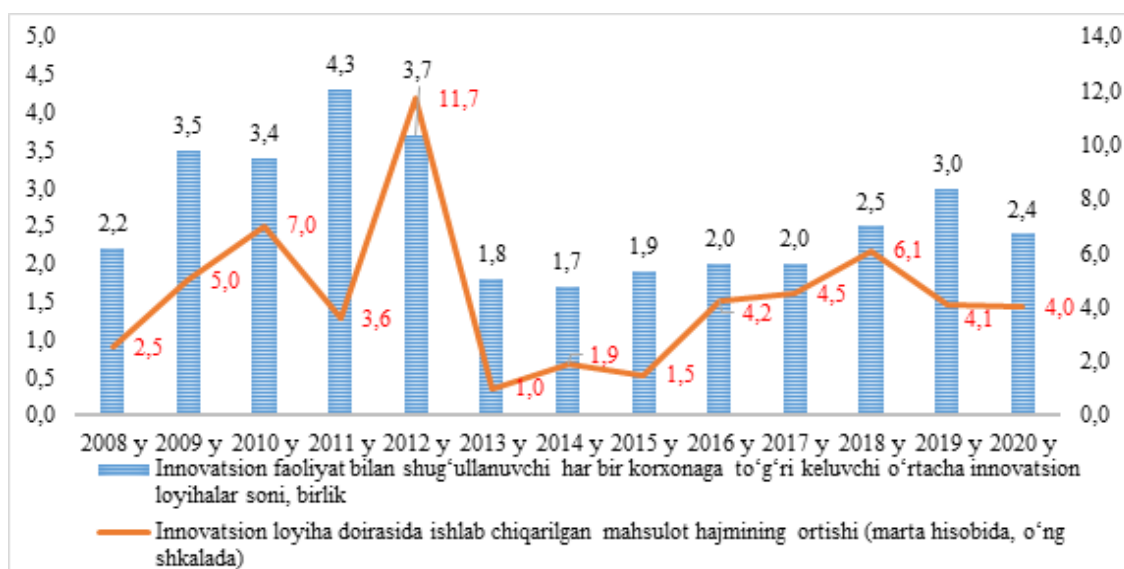
O'rganilayotgan davrda mamlakatimiz milliy iqtisodiyot tarmoqlarida innovatsion loyihalarni moliyalashtirishga yo'naltirilgan xarajatlar 12,3 marta ortib, 2024-yilda 6 434,8 milliard so'mni tashkil etgan. Korxonalar tomonidan jami ishlab chiqarilgan innovatsion mahsulotlar hajmi esa 19,3 marta oshib, 2024-yilda 25 543,6 milliard so'mga yetgan (1-rasmga qarang). Shu jumladan, Andijon viloyatida ishlab chiqarilgan innovatsion mahsulotlar hajmi 2008-yilga nisbatan 2024-yilda 12,3 marta ortib, 459,6 milliard so'mni tashkil etgan. Innovatsiyalarga yo'naltirilgan xarajatlar hajmi esa 19,3 marta ortib, 1 824,5 milliard so'mga yetgan.

1-rasm. O'zbekistonda va Andijon viloyatidagi korxonalarning innovatsion faoliyatining moliyaviy ko'rsatkichlari, mlrd. so'mda³

Tahlillar ko'rsatishicha, 2008–2024-yillarda mamlakatimizda korxonalarning innovatsion faoliyat bilan shug'ullanishga bo'lgan qiziqishi yuqori emas. Xususan, xo'jalik yuritish amaliyotida innovatsion faoliyat bilan shug'ullanuvchi korxonalar sonining ortishiga parallel ravishda, innovatsiyalarni joriy qilish ko'rsatkichi ham ortib borgan. 2008-yilda innovatsion faoliyatni o'z amaliyotiga tatbiq etgan har bir korxonaga o'rtacha 2,2 ta innovatsion loyiha to'g'ri kelgan bo'lsa, 2024-yilda ushbu ko'rsatkich 2,4 taga teng bo'ldi. Shuningdek, korxonalar innovatsion faoliyatining samaradorligi ko'rsatkichi, ya'ni korxonalar tomonidan ishlab chiqarilgan jami innovatsion mahsulotlar (tovarlar, ishlar va xizmatlar) hajmi bilan innovatsion loyihani amaliyotga tatbiq etish uchun sarflangan jami xarajatlar o'rtasidagi nisbat o'rganilayotgan davrda 2008-yildagi 2,5 barobarlik ko'rsatkich 2024-yilga kelib o'rta hisobda 4,0 barobarga teng bo'ldi (2.3-rasmga qarang).

Ushbu holat, bevosita, korxonalarda innovatsion loyihalarni amaliyotga tatbiq etish bo'yicha boshqaruv amaliyotining bir muncha takomillashganligidan dalolat beradi. Ammo korxonalar innovatsion boshqaruvining rivojlanganlik darajasi xalqaro talablarga to'liq mos kelmaydi.

2-rasm. O'zbekiston Respublikasida korxonalarning innovatsion faoliyati bilan bog'liq ko'rsatkichlar tahlili⁴

3 O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan <https://stat.uz/uz/rasmiy-statistika/social-protection-2>

4 O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan <https://stat.uz/uz/rasmiy-statistika/social-protection-2>

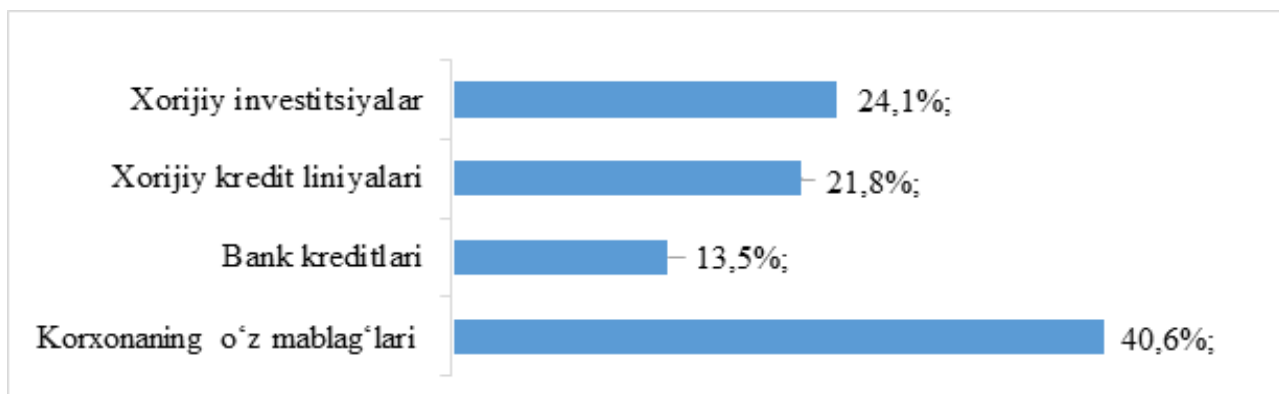
2-jadval. 2017-2024-yillarda Andijon viloyatini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish dasturi doirasida viloyat hududlari kesimida amalga oshirilgan investitsion loyihalar to'g'risida ma'lumot⁵

№	Shahar va tumanlar soni	Jami loyihalar						
		Loyiha soni	Loyiha qiymati, mln so'm	shu jumladan				Ish o'rni
				o'z mablag'i	bank krediti	xorijiy kredit liniyasi (ming dollar)	xorijiy investitsiya (ming dollar)	
Viloyat jami		168	8 804 478	3 569 955	1 188 992	199 105	220 412	31 662
1	Andijon shahri	41	2091980	943844	186992	44579	61700	9020
2	Xonobod shahri	5	216774	140670	17640	1000	4800	614
3	Andijon tumani	9	404984	136662	58080	8830	12952	985
4	Asaka tumani	14	829623	395293	106350	21410	12000	3540
5	Baliqchi tumani	5	417603	88229	66286		26100	1073
6	Bo'ston tumani	8	461205	219410	101545	11000	3000	1475
7	Buloqboshi tumani	7	129816	41236	2900		8500	343
8	Jalaquduq tumani	4	154144	129300	6700	1800		832
9	Izboskan tumani	6	252886	75800	57366		14600	715
10	Qo'rg'on tepa tumani	9	1118312	202924	135252	64900	14460	3125
11	Marxamat tumani	11	429325	328499	22500	3848	4000	2295
12	Oltinko'l tumani	9	290869	92750	132835	6218	300	870
13	Paxtaobod tumani	7	456631	63771	22420	27600	9150	1105
14	Ulug'nor tumani	10	354412	216592	102070	2641	1000	1082
15	Xo'jaobod tumani	14	869689	226859	138500	5279	45000	3591
16	Shahrihon tumani	9	326226	268116	31555		2850	997

Shuningdek, so'nggi yillarda Andijon viloyatida ham sanoat korxonalari faoliyatini innovatsion rivojlantirishga katta ustuvorlik qaratib kelinmoqda. Tahlillar ko'rsatishicha, 2017–2024-yillar davomida Andijon viloyatini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish dasturi doirasida umumiy qiymati 8,8 trln so'mlik jami 168 ta investitsion loyiha amalga oshirilgan. Ushbu davrda viloyat hududlari kesimida amalga oshirilgan investitsion loyihalar tahlili shuni ko'rsatadiki, jami loyihalarining qariyb 1/4 qismi Andijon shahri (41 ta loyiha) hissasiga to'g'ri keladi. Shuningdek, Asaka (14 ta loyiha), Xo'jaobod (14 ta loyiha), Marxamat (11 ta loyiha) va Ulug'nor (10 ta loyiha) tumanlarida ham investitsion loyihalarni amalga oshirishga ustuvorlik qaratilganligi e'tiborga loyiqdir.

Shuni ham ta'kidlash joizki, o'rganilayotgan davrda Andijon viloyatida amalga oshirilgan investitsion loyihalar hisobiga jami 31 662 ta yangi ish o'rni yaratilgan bo'lib, aholining bandligini ta'minlashga muhim hissa qo'shilgan. (3-rasm)

⁵ Andijon viloyati hokimiyati rasmiy ma'lumotlari asosida tuzilgan

3-rasm. 2017-2024-yillarda Andijon viloyatida amalga oshirilgan investitsion loyihalarning moliyalashtirish manbalari bo'yicha tahlili (jami nisbatan foizda)⁶

O'rganilayotgan davrda Andijon viloyatida amalga oshirilgan investitsion loyihalarning moliyalashtirish manbalari tahliliga ko'ra, amalga oshirilgan investitsion loyihalarni moliyalashtirish xarajatlarining 40,6 foizi korxonalarning o'z mablag'lari hisobidan amalga oshirilgan bo'lsa, 24,1 foiz moliyaviy resurslar xorijiy investorlarning, va jami xarajatlarning 21,8 foiz ulushi esa xorijiy kredit liniyalari hisobiga to'g'ri keldi.

Shuni ham alohida ta'kidlash joizki, 2017–2024-yillarda Andijon viloyatini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish dasturi doirasida amalga oshirilgan investitsion loyihalarning 58,9 foizi aynan sanoat sohasida amalga oshirilgan bo'lib, ularning umumiy qiymati 5 693 127 mln so'mni tashkil etdi va ushbu loyihalar hisobidan jami 24 863 ta yangi ish o'rinlari yaratildi. Shuningdek, sanoat sohasida amalga oshirilgan investitsion loyihalarni moliyalashtirishga sarflangan xarajatlarning 31,8 foizi korxonaning o'z mablag'lari hisobidan amalga oshirilgan bo'lsa, 30,7 foizi xorijiy kredit liniyalari, 23,3 foizi xorijiy investorlar mablag'lari va 14,2 foizi esa mahalliy tijorat banklari kreditlari hisobidan moliyalashtirildi (3-jadval).

3-jadval. 2017–2024-yillarda Andijon viloyatini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish dasturi doirasida viloyat iqtisodiyotining ayrim tarmoqlarida amalga oshirilgan investitsion loyihalar⁷

№	Tarmoqlar nomi	Jami loyihalar						
		Loyiha soni	Loyiha qiymati, mln so'm	shu jumladan				Ish o'rni
				o'z mablag'i	bank krediti	xorijiy kredit liniyasi (ming dollar)	xorijiy invest. (ming dollar)	
1	Sanoat	99	5693127	1808947	808206	182966	138752	24863
2	Xizmat ko'rsatish	35	1714633	878100	84648	1200	74910	1741
3	Qishloq xo'jaligi	34	1396718	882908	296137	14939	6750	5058
	Jami	168	8804478	3569955	1188992	199105	220412	31662

Amalga oshirilgan tahlillar ko'rsatishicha, so'nggi yillarda respublika, jumladan Andijon viloyatida amalga oshirilayotgan investitsion loyihalarning aksariyati sanoat korxonalarining innovatsion rivojlanishini rag'batlantirishga qaratilgan bo'lib, bunda korxonalarning o'z mablag'lari hisobidan innovatsion rivojlanishga bo'lgan intilishi ortib bormoqda. Shuningdek, xorijiy investorlar mablag'lari va xorijiy kredit liniyalarini jalb qilishga ham alohida e'tibor qaratib kelinmoqda.

O'rganishlar natijalari shuni ko'rsatmoqdaki, mamlakatimizda sanoat korxonalarining innovatsion boshqaruvi rivojlanishiga xos bo'lgan quyidagi xususiyatlar va muammoli holatlar mavjud:

sanoat korxonalarini innovatsion rivojlantirishda texnologik innovatsiyalarni joriy etishga ustuvorlik berilishi; mahsulot ishlab chiqarish jarayonlarini texnik va texnologik jihatdan modernizatsiya qilishda to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar hisobiga yangi texnika va texnologiyalarni sotib olish;

⁶ Andijon viloyati hokimiyati rasmiy ma'lumotlari asosida tuzilgan

⁷ Andijon viloyati hokimiyati rasmiy ma'lumotlari asosida tuzilgan

tashkiliy va marketing innovatsiyalarini joriy etishda malakali kadrlar salohiyatining yetarli emasligi, shuningdek, ushbu yo'nalishdagi innovatsiyalar uchun infratuzilmaning rivojlanmaganligi;

innovatsion mahsulotlar ishlab chiqarishda marketing tadqiqotlarini o'tkazishga bo'lgan ehtiyoj yuqoriligi; texnik va texnologik modernizatsiya jarayonida xorijdan olib kirilayotgan ayrim texnik vositalarning ma'naviy jihatdan eskirganligi;

mahsulot ishlab chiqarish texnologiyalarini takomillashtirish va innovatsion loyihalarni ishlab chiqish qobiliyatiga ega yuqori malakali texnolog mutaxassislarning yetishmasligi;

Andijon viloyatida yangi tashkil etilayotgan sanoat korxonalarining ko'pchiligi an'anaviy boshqaruv usuliga asoslanganligi.

Fikrimizcha, yuqorida bayon etilgan muammo va tavsiyalarni hisobga olgan holda, mamlakatimiz sanoat korxonalarida innovatsion boshqaruv tizimini yo'lga qo'yish nafaqat uzoq muddatli istiqbolda yuqori samaradorlikka erishishni ta'minlaydi, balki jahon bozorida mahalliy ishlab chiqaruvchilarning raqobatbardoshligini oshirish uchun zarur shart-sharoitlarni ham yaratadi. Jumladan, mahalliy ishlab chiqaruvchilarning yangi bozorlarni o'zlashtirishi hisobiga, mamlakatimizda eksportga yo'naltirilgan sanoat ishlab chiqarishining rivojlanishi ta'minlanadi. Natijada, yuqori qo'shilgan qiymatga ega bo'lgan mahsulotlar eksport hajmi sezilarli darajada ortadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'tkazilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda, xususan, Andijon viloyatida sanoat korxonalarining innovatsion boshqaruvi so'nggi yillarda sezilarli darajada faollashgan. Innovatsion faoliyatga oid statistik ko'rsatkichlar, investitsion loyihalarning hajmi va manbalari, shuningdek, ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi tahlili, mamlakatda sanoat korxonalarining innovatsion salohiyati ortib borayotganini tasdiqlaydi. Shu bilan birga, innovatsion boshqaruv jarayonlarida ayrim muammolar, jumladan, moliyalashtirish resurslarining cheklanganligi, yuqori malakali kadrlar tanqisligi, marketing va tashkiliy innovatsiyalarning yetarli darajada joriy qilinmasligi kabi holatlar saqlanib qolmoqda. Shundan kelib chiqib, sanoat korxonalarida innovatsion boshqaruv samaradorligini oshirish uchun quyidagi takliflar ilgari suriladi: birinchidan, innovatsion boshqaruv bo'yicha yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash va ularning uzluksiz kasbiy rivojlanishini ta'minlash zarur; ikkinchidan, innovatsion faoliyatni moliyalashtirish manbalarini diversifikatsiya qilish, xususan, xorijiy investorlar va kredit liniyalarini jalb etishga alohida e'tibor qaratish lozim; uchinchidan, korxonalarda raqamli texnologiyalar asosida innovatsion boshqaruvni yo'lga qo'yish orqali boshqaruv qarorlarining tezkorligini va samaradorligini oshirish maqsadga muvofiq; to'rtinchidan, innovatsion mahsulotlar yaratishga yo'naltirilgan startap loyihalarni qo'llab-quvvatlash va sanoat infratuzilmasini bu borada yanada takomillashtirish kerak. Ushbu chora-tadbirlarning izchil amalga oshirilishi sanoat korxonalarining barqaror innovatsion rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi va mamlakat iqtisodiy raqobatbardoshligini oshiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-sonli farmoni, 28.01.2022-yil. PF-60-son, 28.01.2022. 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida. <https://lex.uz>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2019–2021-yillarda O'zbekiston Respublikasini innovatsion rivojlantirish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5544-sonli farmoni, 21.09.2018-yil. <https://lex.uz/docs/3913188>
3. The Global Innovation Index 2020: Who Will Finance Innovation? — is the result of a collaboration between Cornell University, INSEAD, and the World Intellectual Property Organization (WIPO) as co-publishers, and their Knowledge Partners. 2020. p. 341. <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2020-report>
4. Zaynuddinov Sh.N., Rasulov N.M. Innovatsion menejment (darslik). — T.: "Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi", 2020. — B. 540.
5. Rasulov N.M. Korporativ tuzilmalarda innovatsion jarayonlarni strategik boshqarish uslubi-yotini takomillashtirish (DSc dissertatsiyasi avtoreferati). — T.: 2021. — B. 81.
6. Shodieva D. Milliy iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishini investitsiyalashning nazariy asoslarini takomillashtirish (PhD dissertatsiyasi avtoreferati). — T.: 2020. — B. 58.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>